

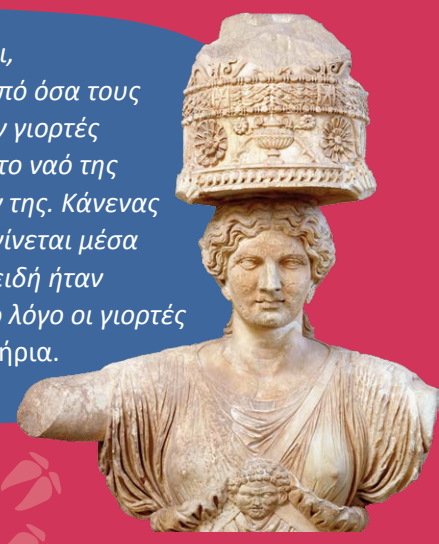
Καλώς ήλθεσ στο Μουσείο της Ελευσίνας!  
Είμαι το γουρουνάκι, αγαπητό ζώο της  
θεάς Δήμητρας.  
Πάμε μαζί να ακολουθήσουμε τα βήματα  
του μύθου της Δήμητρας και της  
Περσεφόνης!



Κοίτα! Το αγγείο που  
είδαμε στο καλάθι της Καρυάτιδας.  
Πρόσεξε τις πολλές μικρές κούπες που έχει  
πάνω του. Οι άνθρωποι έβαζαν μέσα σε αυτές  
λίγους σπόρους και καρπούς και  
πρόσφεραν τα αγγεία στη θεά.  
Και, για να δείξουν πόσο πολύ  
την ευχαριστούν, βάφτισαν τους  
σπόρους με το όνομά της...  
τους είπαν δημητριακά!



Οι άνθρωποι,  
ευχαριστημένοι από όσα τους  
έμαθε η θεά, έκαναν γιορτές  
μία φορά το χρόνο, στο ναό της  
Ελευσίνας, προς τιμήν της. Κάνενας  
δεν έπρεπε να πει τι γίνεται μέσα  
στο Τελεστήριο – επειδή ήταν  
μυστικό. Γι' αυτόν το λόγο οι γιορτές  
ονομάστηκαν Μυστήρια.

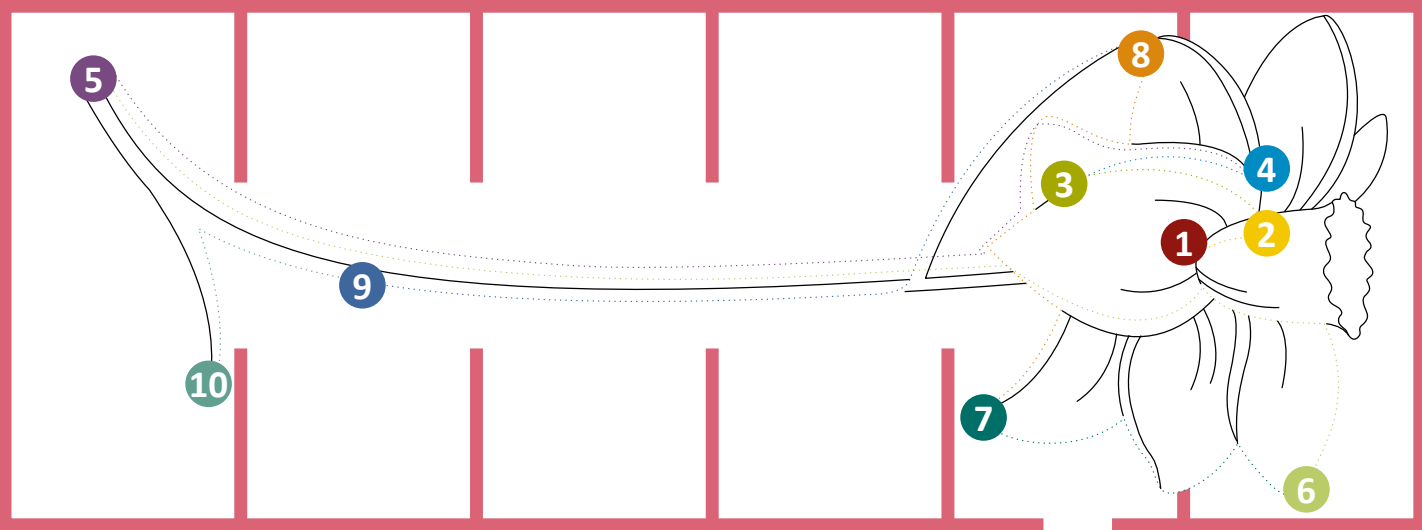


ΕΠ.Α.Δ.Υ.Α.Τ.  
Γραφείο Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων  
Εφορεία Αρχαιοτήτων Δυτικής Αττικής,  
Πειραιώς και Νήσων  
Copyright © 2016 Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού  
Ηλεκτρονική επίλεξη: Urstage  
Καλλιτεχνική επίλεξη: Σπήλιος Πιστας  
Διορθώσεις κειμένου: Άννα Αστρονίκη  
Κείμενα-σχεδιασμός: Βασιλική Νταϊκή  
Γενική επίλεξη: Στέλλα Χρυσουλάκη

Σε ένα ολάνθιστο λιβάδι, η Περσεφόνη  
έπαιζε με τις φίλες της. Όταν η κόρη έκοψε  
ένα πανέμορφο λουλούδι, τον νάρκισσο,  
άνοιξε η γη και εμφανίστηκε ο θεός  
του Κάτω Κόσμου, ο Πλούτωνας, με το  
λαμπερό άρμα του. Ο θεός άρπαξε  
την Περσεφόνη και την πήγε στο  
βασιλείο του.



Ένωσε τις τελείες,  
αποτυπώνοντας την πορεία σου στο χώρο,  
και θα δεις το λουλούδι του μύθου!



Μπράβο σου!  
Έχεις ανακαλύψει  
τα περισσότερα.



Πρόβαση στο Μουσείο  
1. Με τη λαωφορειακή γράμμη Α16 (από την  
απειρηρία της Π.Α. Κομπουνοδουόρου-Αθήνα).  
2. Από τη σάδα «Αγ. Μαρλίνα» της γράμμη Α16, 876.  
3. Με τις λαωφορειακές γράμμη Α16, 871 (από την  
απειρηρία της Π.Α. Καρραϊακάκη-Πειραιά).  
Το Μουσείο είναι ανοιχτό από Τρίτη έως Κυριακή  
08.00-15.00  
Ώρες και μέρες λειτουργίας  
Τηλέφωνο: 210 5546019  
Αρχαιολογικό Μουσείο Ελευσίνας  
Πληροφορίες για τον επισκέπτη



Η μητέρα της, η Δήμητρα,  
λυπημένη, την έψαχνε παντού.  
Η θεά Εκάτη θέλησε να τη βοηθήσει  
και πήγαν μαζί να ρωτήσουν τον Ήλιο  
που βλέπει τα πάντα. Εκείνος τούς  
είπε ότι ο Δίας συμφώνησε με τον  
Πλούτωνα να πάρει την κόρη της για  
να την κάνει γυναίκα του.  
Η Δήμητρα, στεναχωρημένη,  
έφτασε στην Ελευσίνα και,  
μεταμορφωμένη σε γριά γυναίκα, κάθισε  
δίπλα σε ένα πηγάδι για να ξεκουραστεί.

Η θεά, λυπημένη, κλείστηκε μέσα στο ναό.  
Η γη σταμάτησε να βγάξει καρπούς, οι άνθρω-  
ποι δεν είχαν φαγητό και οι θεοί... δεν έπαιρναν  
δώρα από τους ανθρώπους! Τα πράγματα ήταν  
πολύ άσχημα. Οι άλλοι θεοί προσπάθησαν να με-  
ταπείσουν τη Δήμητρα, αλλά δεν τα κατάφεραν. Ο  
Δίας, τότε, έκανε συμφωνία με τον Πλούτωνα να μέ-  
νει η Περσεφόνη για κάποιο διάστημα κάθε χρόνο στον  
Κάτω Κόσμο και τον υπόλοιπο καιρό να είναι με τη μη-  
τέρα της.  
Έτσι, ο Ερμής πήγε να πάρει την κόρη,  
για να την οδηγήσει στη μητέρα της.  
Πριν φύγει όμως η Περσεφόνη,  
ο Πλούτωνα της έδωσε να  
φάει ρόδι. Τρώγοντας τους  
καρπούς του, η κόρη  
δεν θα ξεχνούσε να  
επιστρέψει κοντά του.



Αυτό το νεαρό  
αγόρι που μιλάει με  
τη Δήμητρα είναι ο  
Τριπτόλεμος. Είναι και η  
Περσεφόνη εκεί. Η θεά τού  
έμαθε πώς καλλιεργείται η γη. Έπειτα αυτός είχε  
την αποστολή να ταξιδέψει παντού και να πει στους  
ανθρώπους ότι τον δίδαξε. Έτσι, όλοι οι άνθρωποι  
κατάλαβαν πώς να καλλιεργούν μόνοι τους τη γη  
και ποια εποχή πρέπει να οργώσουν, να σπείρουν  
και να θερίσουν. Έμαθαν πώς θα έχουν πάντα  
σπόρους και σιτηρά, ώστε να φτιάχνουν το  
ψωμί τους και να μην πεινάσουν ποτέ.



Ακολουθώντας  
τα βήματα του μύθου  
της Δήμητρας  
και της Περσεφόνης!

οικογενειακή περιήρηση  
στο Αρχαιολογικό  
Μουσείο Ελευσίνας

Εκεί τη συνάντησαν  
οι κόρες του βασιλιά  
της Ελευσίνας και την  
πήγαν στο παλάτι για να  
φροντίζει τον μικρό τους  
αδελφό. Κανείς δεν ήξερε ότι ήταν θεά!  
Η Δήμητρα θέλησε να κάνει αθάνατο το μικρό αγόρι  
που φρόντιζε... κρατώντας το πάνω από τη φωτιά!  
Η μητέρα του αγοριού τρόμαξε, όταν την είδε,  
και τη σταμάτησε φωνάζοντας. Τότε η Δήμητρα  
αποκάλυψε σε όλους ποια είναι και τους ζήτησε  
να της φτιάξουν ένα ναό, το Τελεστήριο.



Κοίτα! Η Δήμητρα  
συνάντησε ξανά την  
κόρη της! Η θεά χάρηκε  
και η γη άρχισε πάλι  
να ανθίζει, τα δέντρα  
έβγαλαν καρπούς και τα  
χωράφια σιτάρι!

Το χειμώνα η φύση ησυχάζει και η  
Περσεφόνη βρίσκεται με τον σύζυγό της.  
Έλα να τη δεις να κάθεται δίπλα του.  
Είναι η βασίλισσα του Κάτω Κόσμου.  
Έχουν γιορτή εκεί, ο Πλούτωνας πίνει κρασί  
και φαίνεται να... περνάνε καλά!



ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ  
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ  
ΕΦΟΡΕΙΑ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ, ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΚΑΙ ΝΗΣΩΝ



Παρατηρήστε, ζωγραφίστε, κυκλώστε, γνωρίστε!



Μαρμάρινο αναθηματικό χοιρίδιο, ρωμαϊκών χρόνων.

1



Μαρμάρινο κεφάλι κριαριού, που διακοσμούσε σαν υδρορροή τη στέγη του Τελεστηρίου (6ος αιώνας π.Χ.).

4

Κοίταξε το μαρμάρινο κριάρι που στόλιζε τη στέγη του ναού της Δήμητρας. Παρατήρησε ότι σώζονται ίχνη από τα χρώματα με τα οποία ήταν κάποτε βαμμένο.

**Πάρε τα χρώματά σου και ζωγράφισέ το και εσύ!**



Η Φεύγουσα κόρη, άγαλμα κοριτσιού από το διάκοσμο της Ιεράς Οικίας (αρχές 5ου αιώνα π.Χ.).

2

Αυτό το κορίτσι ίσως βρισκόταν στο λιβάδι με την Περσεφόνη! Πρόσεξε τη στάση της. Μοιάζει να φεύγει βιαστικά, οι αρχαιολόγοι την ονόμασαν **Φεύγουσα κόρη!** Παρατήρησε τις μικρές τρύπες πίσω από το κεφάλι του κοριτσιού. Εκεί θα στερεώνονταν οι πλεξούδες των μαλλιών της.



Άγαλμα θεάς Δήμητρας (τέλη 5ου αιώνα π.Χ.).

3

Παρατήρησε το όρθιο άγαλμα της θεάς. Βάλε σε κύκλο τι λείπει από το άγαλμα.  
**Α. χέρια Β. πόδια Γ. κεφάλι**



Πήλινο ομοίωμα ροδιού, Νότιο Νεκροταφείο (αρχές 8ου αιώνα π.Χ.).

5

Να το ρόδι! Παρατήρησε ότι όλη η επιφάνειά του είναι ζωγραφισμένη με γεωμετρικά σχέδια. Κοίτα και τα άλλα αγγεία που είναι ζωγραφισμένα με τον ίδιο τρόπο. Αυτή η τέχνη λέγεται **γεωμετρική**.



6

Μαρμάρινο ανάγλυφο με παράσταση Δήμητρας και Κόρης (5ος αιώνας π.Χ.).

Η Περσεφόνη είναι όρθια και κρατάει δάδα σε κάθε χέρι.

Η Δήμητρα, καθισμένη, κρατάει σκήπτρο με το αριστερό της χέρι και... **τι φαίνεται να κρατάει με το άλλο χέρι;**



7

Μαρμάρινο ανάγλυφο που αναπαριστά συμπόσιο θεών με θνητούς ικέτες (4ος αιώνας π.Χ.).

Πρόσεξε κάτω δεξιά ένα νεαρό αγόρι. Κύκλωσε το όνομα του αγγείου από όπου αντλεί κρασί.

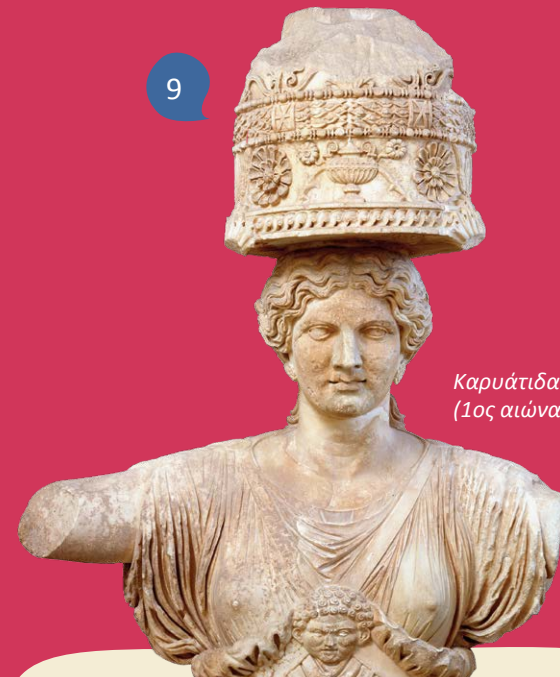
**Α. φιάλη Β. αμφορέας Γ. κρατήρας**



8

Αντίγραφο του μεγάλου ελευσινιακού αναγλύφου (5ος αιώνας π.Χ.).

Πολλές φορές οι λεπτομέρειες στα μαλλιά, τα ρούχα και τα αντικείμενα που κρατούν τα αγάλματα συμπληρώνονται με χρώματα ή με μεταλλικά αντικείμενα, π.χ., κοσμήματα, στεφάνια. Εδώ φαίνεται η Δήμητρα να δίνει στάχυα στον Τριπτοπόλεμο και η Περσεφόνη να τον στεφανώνει.



Καρυάτιδα - Κισοφόρος (1ος αιώνας π.Χ.).

9

Πάμε να δούμε την Καρυάτιδα. Αυτή στήριζε τη στέγη των Μικρών Προπυλαίων σαν κίονας. Κάποτε ήταν δύο, αλλά τώρα η μία βρίσκεται στην Αγγλία.

**Ποιες άλλες Καρυάτιδες ξέρεις;**

Πάνω στο κεφάλι της κοπέλας βρίσκεται ένα κλειστό καλάθι. Παρατήρησε γύρω από αυτό και θα βρεις στάχυα. Στο κέντρο θα δεις ένα παράξενο αγγείο που λέγεται **κέρνος**.



10

Πήλινο κέρνος (4ος αιώνας π.Χ.).

**Ποια δημητριακά ξέρεις;**

- 10. Στάχυο, κριθάρι, βρώμη, σίκαλη
- 9. Οι Καρυάτιδες από το Ερέθριον στο Αιγαίο
- 7. Γ. κρατήρας
- 6. Κατάστροφο
- 3. Α. χέρια, Β. κεφάλι

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

